

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
NORMINPURUSTA 1.6.2016

MMM/RUOKAOSASTO
Elintarviketurvallisuuksikkö

HE laiksi elintarvikelain muuttamisesta

Elintarvikevalvonta-ohjelmia ja -suunnitelmia koskevista säännöksistä poistetaan ohjelmien ja suunnitelmien sisältöön liittyviä vaatimuksia. Vähentää elintarvikealan toimijoiden byrokratiaa ja antaa kunnallisille viranomaisille liikkumavaraa suunnitelmien tekemisen osalta

Ehdotus on käännetty ja ollut laintarkastuksessa, HE tavoiteaikataulu kesäkuu 2016

VN:n asetus 164/2016 eräistä elintarviketurvallisuuksiriskeiltään vähäisistä toiminnoista annetun VN:n asetuksen muuttamisesta

Kohderyhmä: Siipikarjan ja kanin tuottajat, munantuottajat, metsästäjät, vähittäismyyntitoimijat ja valvojat

Keskeinen sisältö: Asetusmuutoksella hyödynnetään entistä paremmin EU-lainsäädännön mahdollistamia helppouksia hygienialainsäädännöstä. Jatkossa tilalla teurastetun siipikarjan lihaa voi joko luovuttaa suoraan kuluttajille tai toimittaa vähittäismyyntiin ilman lihantarkastusta yhteensä enintään 40 000 kiloa vuodessa. Tilalla teurastetun tarhatun kanin lihaa voi joko luovuttaa suoraan kuluttajille tai toimittaa vähittäismyyntiin ilman lihantarkastusta yhteensä enintään 20 000 kania vastaavan määrän vuodessa. Tilalta saa myydä kananmunia 20 000 kiloa ja muita linnunmunia 5 000 kiloa vuodessa. Luonnonvaraisia nylkemättömien hirvieläimiä saa toimittaa vähittäismyyntiin enintään 10 hirveä, 30 peuraa ja 50 metsäkaurista vuodessa metsästäjää tai metsästysseuraa kohden. Lisäksi säädösmuutoksella selkeytetään vähittäismyyntitasolla valmistettujen ja muihin vähittäisliikkeisiin toimitettavien eläimistä saatavien elintarvikkeiden enimmäismäärää. Muutos helpottaa lähiruuan saatavuutta

Säädöksen voimaantulo: 15.3.2016

Säädöksen soveltaminen alkaa: 15.3.2016

VN:n asetus eläinten terveysvalvonnasta sekä eläintautien vastustamisesta eläinten keinollisessa lisäämisessä annetun valtioneuvoston asetuksen (838/2013) muuttamisesta (163/2016)

Kohderyhmä: Siipikarjan tuottajat ja valvojat

Keskeinen sisältö: Asetusmuutoksella lisätään pitopaikat, joista toimitetaan kanan ja kalkkunan lihaa suoraan vähittäiskauppaan, salmonellatartuntoja koskevan pakollisen terveysvalvonnan piiriin.

MMM:n asetus ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1367/2011) muuttamisesta (187/2016)

Kohderyhmä: Siipikarjan ja kanin tuottajat, vähittäismyyntitoimijat ja valvojat

Keskeinen sisältö: Asetuksella säädetään vaatimuksista ilmoitetuille elintarvikehuoneistoille, joista tilalla teurastetun siipikarjan tai tarhatun kanin lihaa luovutetaan kuluttajalle tai toimitetaan vähittäismyyntiin. Vaatimukset koskevat teurastusta, lihan leikkaamista, säilyttämistä ja kuljettamista, lihan mukana olevia asiakirjoja ja kirjanpitoa.

MMM:n asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1368/2011) muuttamisesta (188/2016)

Kohderyhmä: Alkutuotannon toimijat (ml. metsästäjät), vähittäismyyntitoimijat, valvojat

Keskeinen sisältö: Asetuksella säädetään vaatimuksista metsästäjille, jotka toimittavat vähittäismyyntiin luonnonvaraisia hirvieläimiä nylkemättöminä alkutuotannon tuotteina. Lisäksi asetuksella säädetään alkutuotannon toimijoiden kirjanpidon säilytysajan muuttamisesta viidestä vuodesta kolmeen vuoteen.

MMM:n asetus pakasteista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (818/2012) 7 §:n 2 momentin kumoamisesta (275/2016)

Kohderyhmä: Elintarviketeollisuus, vähittäismyyntitoimijat, valvojat

Keskeinen sisältö: Asetusmuutoksella kumotaan pakasteista annetun maa- ja metsätalousministeriön (818/2012) 7 §:n 2 momentti. Elintarviketietoasetusta (EU) N:o 1169/2011 alettiin soveltaa 13.12.2014. Elintarviketietoasetuksen liitteen VI osassa A säädetään, että pakastettuna varastoidun ja sulatettuna myytävän elintarvikkeen nimeen on liitettävä maininta *sulatettu*. Tähän vaatimukseen on eräitä poikkeuksia. Koska pakasteista annetun maa- ja metsätalousministeriön (818/2012) 7 §:n 2 momentissa oleva kansallinen säännös on päällekkäinen ja osittain ristiriitainen elintarviketietoasetuksen liitteessä VI olevan säännöksen kanssa, kansallinen säännös kumotaan.

Säädöksen voimaantulo: 1.6.2016

Säädöksen soveltaminen alkaa: 1.6.2016

MMM:n asetus ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1367/2011) muuttamisesta (389/2016)

Kohderyhmä: Valvojat ja vähittäismyyntitoimijat sekä kala-alan toimijat

Keskeinen sisältö: Asetuksella säädetään tuoreiden tyhjiö- ja suojakaasupakattujen kalastustuotteiden säilytyslämpötilavaatimuksesta (0-3°C) ilmoitetuissa elintarvikehuoneistoissa. Asetuksen aikaisemman muotoilun mukaan lämpötilavaatimus oli tiukempi. Lisäksi asetuksella laajennetaan ns. salaattibaaritoiminnan mahdollisuuksia. Pakkaamattomia lihavalmisteita ja jalostettuja kalastustuotteita saa myydä toimijan valvonnassa muutoinkin kuin palvelumyyntinä edellyttäen, ettei elintarviketurvallisuus vaarannu.

Säädöksen voimaantulo: 1.6.2016

Säädöksen soveltaminen alkaa: 1.6.2016

Valmisteilla

Pienteurastamon rajan nostamista 1000 eläinyksiköstä 5000 eläinyksikköön koskevan asetusmuutoksen voimaantulosuunnitelma 1.7.2016 ja siipikarjateurastamoja koskevan samankaltaisen muutoksen osalta vuodenvaihteessa.

MMM/RUOKAOSASTO Eläin- ja kasvinterveydenyksikkö

Vienti ja tuonti

- Selvitetään aktiivisesti hevosalan toimijoiden kanssa mahdollisuuksia helpottaa hevoseläinten siirtoja jäsenmaiden välillä EU-lainsäädännön puitteissa (meneillään)
- Eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevaa asetusta muutettiin keväällä 2016 ja luovuttiin eräistä luvista (eläinten kauttakuljetus ja eläinten tuonti muun kuin hyväksytyyn eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman kautta). Muutos koskee toimijoita, jotka kuljettavat Suomen alueen kautta tai tuovat eläimiä EU:n ulkopuolelta. Muutoksen vaikutus on vähäinen, sillä se kohdistuu toimintaan, joka muutoinkin on vähäistä.

Eläinsuojelu

- Sikojen (vieroitettuja porsaita, liha- ja kasvatussikojen) tilavaatimuksia ja niihin liittyvää siirtymäaikaa ollaan muuttamassa joustavammaksi vuoden 2016 kuluessa.
- Täydentävien ehtojen vaatimuksista poistettiin keväällä 2016 Valtioneuvoston asetuksella sellaiset vaatimukset, jotka olivat kansallisia eläinten hyvinvointia koskevia vaatimuksia ja joiden ei katsottu sisältyvän EU:n edellyttämään täydentävien ehtojen valvontaan. Vaatimuksia on sinänsä edelleenkin noudatettava, mutta toimijoille ei voi langettaa tukiseuraamuksia näiden sääntöjen rikkomisesta.

Eläintaudit

- Komissio on tunnustamassa alkukesällä 2016 Suomen pienten märehitijöiden scrapie-riskin (kuuluu nk. TSE-tauteihin, kuten naudan BSE-tauti) suhteen alhaiseksi. Tunnustus on seurausta määrätietoisesta taudin seurannasta ja torjunnasta viime vuosikymmeninä sekä vastuullisesta eläinten maahan-tuonnista. Aseman seurauksena voidaan luopua erillisestä terveyslukuokitukselta ja tilakohtaiseen scrapie-valvontaohjelmaan kuulumisesta eläinten viennin ehtona, kun kaikilla lammis- ja vuohitiloilla Suomessa katsotaan olevan mitätön taudin riski. Ohjelmassa on ollut 233 pitopaikkaa, joiden hallinnollinen taakka ja maksurasitus kevenevät valvonnan päättymisen myötä, myös viranomaisten hallinnollinen työ vähenee. Vastapainona joudutaan velvoittamaan syrjäisillä alueilla sijaitsevia pitopaikkoja toimittamaan näytteitä scrapie-seurantaan.
- Salmonellanäytteenottoon liittyvien tietojen toimittamista koskevaa velvoitetta supistetaan pakollisen salmonellavalvonnan piirissä olevilla siipikarjatiloiilla ja nautatiloilla. Tiedonkeruu hoidetaan muuta kautta, mm. eläinlääkäreiden tarkastuskäyntien yhteydessä. Ehdotus lähdössä lausunnolle toukokuussa 2016.
- Joustavoitetaan kalanviljelylaitosten vaatimuksia BKD-taudin torjumiseksi, siten että vaaditut tarkastukset luonnonravintolammikoiden ja hautomoiden osalta voidaan tarvittaessa suorittaa muuallakin kuin pitopaikassa eikä tautitapausten yhteydessä edellytettäisi kaikissa pitopaikoissa altaiden tyhjentämistä vedestä, vaan tartunta voitaisiin hävittää myös pitämällä altaat riittävän kauan tyhjillään kalloista. Ehdotus lähdössä lausunnolle toukokuussa 2016.

Eläinjalostus ja keinosiemennystoiminta

- 1.1.2016 eläintäutilain muutos (46 §): Luvanvaraisuus poistettu hevoseläinten spermavarastoilta, jos toimintaa vain Suomessa.

Lannoitevalvonta

- Pienet lannoitevalmistetoimijat vapautettiin 1.12.2015 alkaen ilmoitusvelvollisuudesta ja tuotanto-paikkavalvonnasta ja lannoitevalmisteiden tyyppinimikäsittelyä kevennettiin säädösmuutosten avulla.

Asetusmuutoksen voimaan tulon jälkeen Eviraan on ollut yhteydessä 20 pientä toimijaa, joille on voitu kertoa, että ilmoitusvelvollisuus ei enää koskenut heitä. Jo aikaisemmin valvontarekisteriin merkityistä valvontakohteista vuoden 2014 vuosi-ilmoitusten perusteella kooltaan 50 tonnin rajan alittavia tuhkatuottajia oli 22 kappaletta (18,5 % toimijoista) ja 400 m³ alittavia orgaanisten maanparannus-aineiden ja kasvuvalustojen tuottajia 26 kappaletta (11,4 % toimijoista). Se mikä osa näistä toimijoista haluaa edelleen pysyä valvontarekisterissä ja kuinka moni poistetaan rekisteristä jää nähtäväksi.

Vaikutusta kansalaisiin on vaikea arvioida. Yksittäiselle toimijalle ilmoitusvelvollisuuden poisjäänti voi olla ratkaiseva tekijä toiminnan aloittamiseksi. Toisaalta markkinoitavien lannoitevalmisteiden tulee joka tapauksessa täyttää lannoitevalmistelainsäädännön laatu-, turvallisuus- ja merkintävaatimukset. Aika näyttää, tuleeko markkinoille uusia toimijoita, jotka aloittavat ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolella ja toiminnan laajentuessa ilmoittautuvat Eviraan toiminnanharjoittajiksi. Ongelmakohtana voidaan pitää pieniä lantatuottajia, joiden pitää ilmoittautua Eviran valvontarekisteriin ja hakea laitoshyväksyntää, koska sivutuoteasetus sitä edellyttää.

Siementarkastus

- Siemenperuna-asetuksen muutoksella toimijoille annettiin syksystä 2015 lähtien mahdollisuus tulos-taa Eviran etätulostuspisteistä vakuustodistuksia. Vaikutukset: siemenperuna-ala ei ole vielä ottanut käyttöön etätulostusmahdollisuutta, mutta samaa järjestelmää on tarjottu myös muille siemenalan toimijoille, joista 2 toimijaa on jo ottanut järjestelmän käyttöön. Lisäksi useampi toimija on ilmaissut kiinnostuksen tämän käyttöönottoon. Siemenala on pieni sektori, joten vaikutukset koskevat vain vähäistä määrää toimijoita.
- Uuden tilan hukkakaurattomuusvaatimuksia lievennettiin 2015, mikä helpottaa uuden tilan siementuotannon aloittamista. Vaikutukset: Uusia siemenviljelytiloja tuli normaalia enemmän, arviolta 5-10 enemmän kuin on yleensä tullut. Vaikutukset näkyvät viiveellä, joten odotettavissa on, että tällä kaudella tulee myös lisää uusia siemenviljelijöitä.
- Nurmi- ja rehuksvien siemenkaupasta annetun asetuksen muutos

Maa- ja metsätalousministeriön asetusta nurmi- ja rehuksvien siemenkaupasta muutettiin keväällä 2016 monivuotisten siemenviljelysten siemensatovuosien osalta. Tavoitteena on antaa siemenviljelijöille enemmän joustoa ja mahdollisuus korjata satoa pitempään siemenviljelyksiltä. Aiemmin timotein siemenviljelykseltä on saanut korjata satoa enintään neljän vuoden ajan, mutta nyt satoa saadaan korjata viiden vuoden ajan. Ruokonadan siemenviljelykseltä satoa on saanut korjata aiemmin viiden vuoden ajan, mutta nyt satovuosien enimmäismäärä nostetaan kuuteen vuoteen.

Vuonna 2015 muutettiin vilja- sekä nurmi- ja rehukasvien siemenkaupan asetusta lajikerajoitusten osalta: viljakasvien siemenkaupan lajikerajoituksia muutettiin poistamalla rajoituksia itsepölytteisiltä lajeilta ja nurmi- ja rehukasvien siemenkaupan lajikerajoituksia poistamalla rajoituksia herneen osalta.

- Viljakasvien siemenkaupasta annetun asetuksen muutos

Maa- ja metsätalousministeriön asetusta viljakasvien siemenkaupasta kevennettiin keväällä 2016 poistamalla rukiin osalta lajikerajoitukset. Lajikerajoituksen poistamisella yksinkertaistetaan toimintaa ja kevennetään valvontaa.

Nurmi- ja rehukasvien siemenkaupan ja viljakasvien siemenkaupan asetusmuutoksien vaikutukset: On vaikuttanut maatilapakkaamojen siementuotantoon, helpottanut siementuotantoa ja mahdollistanut laajemman lajikevalikoiman. Tarkkoja lukuja ei ole, sillä vaikutukset näkyvät tulevina kausina myös. Siemenala on pieni sektori, joten vaikutukset koskevat vain vähäistä määrää toimijoita.

Kasvinjalostus

Laki kasvinjalostustoiminnan edistämisestä kumottiin 1.1.2016 alkaen, sillä lain merkitys ei enää vastannut alkuperäistä tarkoitusta kasvinjalostustoiminnan edistämisestä.

Lain mukaisia maksuja oli kerätty vanhojen lajikkeiden myynnistä ja vastaavasti tukea oli maksettu vanhojen lajikkeiden ylläpitäjille ja omistajille. Lain nojalla kerätyt maksut ja suoritettut tuet olivat olleet vähäisiä ja niiden määrä oli vähentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana. Maksun keräämisestä ja tuen maksamisesta oli huolehtinut Elintarviketurvallisuusvirasto. Lain kumoamisen myötä vähennettiin Elintarviketurvallisuusviraston hallinnollista taakkaa. Toimijoiden kannalta vähennettiin byrokratiaa, sillä joidenkin toimijoiden osalta tukimäärät olivat olleet hyvin vähäisiä. Lisäksi osa toimijoista oli joutunut ensin maksamaan maksuja saadakseen sitten myöhemmin tukea takaisin. Maksujen keräämisen ja kerättyjen tulojen jakaminen lajikkeiden omistajille oli ollut hallinnollisesti raskas järjestelmä suhteessa maksujen ja tuen määriin.

Vaikutukset: lain kumoamisella vaikutettiin noin 10 - 15 toimijaan ja Elintarviketurvallisuusvirastoon maksujen keräämisen ja tuen maksamisen osalta. Lain kumoaminen vähensi Elintarviketurvallisuusviraston hallinnollista taakkaa. Toimijoiden kannalta vähennettiin byrokratiaa, sillä joidenkin toimijoiden osalta tukimäärät olivat olleet hyvin vähäisiä ja Lisäksi osa toimijoista oli joutunut ensin maksamaan maksuja saadakseen sitten myöhemmin tukea takaisin.

MMM/RUOKAOSASTO
Maatalousyksikkö

SÄÄDÖSTEN SUJUVOITTAMISEEN TÄHTÄÄVÄT EU-ASETUSTEN MUUTOKSET

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu muun muassa keväällä 2015 80 sivua ja keväällä 2016 22 sivua ehdotuksia EU-lainsäädännön sujuvoittamiseksi. Ehdotukset ovat käsitelleet maatalouden tukiasioita, valvontaa ja seuraamusten kohtuullistamistarvetta, markkinatoimenpiteiden edistämistä sekä markkinajärjestelyjä. Sujuvoittamiseen tähtäviä toimenpiteitä esityksissä on mm. erilaisten menettelyjen keventäminen ja poistaminen. Esitysten arvioituna vaikutuksena on hallinnollisen taakan keveneminen. Osa Suomen esityksistä on toteutumassa sellaisenaan tai muunlaisella toteutustavalla. Osassa ehdotuksista on edelleen sellainen tilanne, että vaikuttamista tehdään EU-lainsäädännön muuttamiseksi. Sitä kautta muutoksia ei saada nopeasti, eivätkä Suomen pyynnöt aina johda toivottuun lopputulokseen.

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2015/1383 delegoidun asetuksen (EU) N:o 639/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 mukaisista tuotantosidonnaisen tuen tukikelpoisuusedellytyksistä, jotka liittyvät eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivaatimuksiin

Asetukseen lisättiin säännös, joka mahdollistaa sen, että tunnistus- ja rekisteröintivaatimusten täytyessä viimeistään tilallapitoajan tai muun vastaavan tukikelpoisuusajan alkaessa eläin on tukikelpoinen (ei ikuisesti tukikelvoton, kuten tilanne oli ennen asetusmuutosta).

Muutos kohtuullistaa EU:n kokonaan rahoittamien tuotantosidonnaisten eläinpalkkioiden seuraamusta siten, että eläin ei ole tällaisen virheen takia ikuisesti tukikelvoton. Tuotantosidonnaiset eläinpalkkiot koskettavat Suomessa noin 7300 nautatilaa ja noin 900 lammas- ja vuohitilaa. Tunnistus- ja rekisteröintivaatimukset tarkastetaan kaikilta tiloilta vähintään hallinnollisin tarkastuksin.

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2015/2333 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta annetun täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 809/2014 muuttamisesta

Asetusmuutoksen mahdollistama tarkastusmahdollisuuden juridisen perustan laajentuminen (vähintään peltolohkorekisterin tupla- ja yli-ilmoitusten tarkastaminen) on positiivinen asia mm. Suomessa käytössä olevan sähköisen tukihakujärjestelmän Vipu-tarkisteiden kannalta. Tarkisteilla pyritään havainnoimaan ja varoittamaan tukijärjestelmään liittyvistä ehtojen täyttymättä jäämisistä tuen hakuvaiheessa. Vuonna 2015 maataloustukia haki yhdennettyyn järjestelmään kuuluvalla tukihakemuksella noin 52 000 hakijaa. Sähköistä tukihakumahdollisuutta käytti noin 86 % tuenhakijoista eli noin 45 000 tuenhakijaa.

Viherryttämistuesta vapautettujen satunnais- ja riskivalvonnassa olevat tilat voidaan laskea mukaan perustuen valvontaotokseen, mikä vähentää valvottavien tilojen määrää noin 350 kappaletta vuodessa. Myös eläin- ja pinta-alavalvontojen otosten osittainen yhdistäminen on mahdollinen vapaaehtoisena jäsenvaltiolle. EU:n osittain ja kokonaan rahoittamien tukien otosten yh-

distämiseksi helpotetaan maaseudun kehittämisen korvausten satunnaisvalvonnan otoksen tekemistä perustuen satunnaisvalvonnan otoksesta.

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2016/141 delegoidun asetuksen (EU) N:o 639/2014 muuttamisesta nuorten viljelijöiden tukea ja vapaaehtoista tuotantosidonnaista tukea koskevien tiettyjen säännösten osalta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 53 artiklan 6 kohdasta poikkeamisesta

Asetusmuutos mahdollistaa varojen siirrot EU:n kokonaan rahoittamien vapaaehtoisten tuotantosidonnaisten tukien välillä ja tukien yksikkötasojen mukautukset suuruuden ekonomian perusteella. Lisäksi vapaaehtoisten tuotantosidonnaisten tukien muutosten edellytyksenä olevaan komissiolle tehtävään notifiointiin tulee kevennyksiä.

Notifiointimuutos helpottaa viranomaistyötä ja muutos antaa mahdollisuuden muuttaa tuotantosidonnaisten tukien kohdentamista tietyissä rajoissa esim. eläinmäärän muutosten mukaisesti. Tuotantosidonnaiset eläinpalkkiot koskevat Suomessa noin 7300 nautatilaa ja noin 900 lammas- ja vuohitilaa sekä tuotantosidonnaiset pinta-alatuet noin 20 000 tilaa.

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2016/669 täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 808/2014 muuttamisesta maaseudun kehittämissuunnitelmien muuttamisen ja sisällön, näiden ohjelmien julkistamisen sekä eläinyksiköiksi muuntamiseen käytettävien muuntokertoimien osalta

Jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus päättää, että pinta-aloihin ja eläimiin liittyvät toimenpiteet ja muut sellaiset toimenpiteet, jotka eivät liity investointeihin, eivät edellytä tiedotusta koskevia velvoitteita (tiedotuskyltti saadusta EU-rahoituksesta).

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä 20.5.2016 (Dnro 838/04.04.01.03/2016) on otettu täysimääräisesti käyttöön vapautus tiedotusvelvollisuudesta. Vapautuksen piiriin kuuluu siten kaikki noin 45 600 ympäristökorvauksen saajaa, noin 51 400 luonnonhaittakorvauksen saajaa, noin 6 400 eläinten hyvinvointikorvauksen saajaa ja noin 3 800 luonnonmukaisen tuotannon korvauksen saajaa eli myös ne, joiden olisi tullut täyttää tiedotusvelvollisuus yli 10 000 euron julkisen tuen kokonaisuudella.

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) .../..., Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta annetun delegoidun asetuksen (EU) N:o 640/2014 muuttamisesta (asetus annettaneen heinä-elokuussa 2016)

Kaikissa tukijärjestelmissä otetaan käyttöön säädetty viljelijäkohtainen raja tai kiintiö ilmoituksen hyväksymisessä ja seuraamuksissa. Suomessa tällainen raja on nuoren viljelijän tuen 90 hehtaarin raja. Rajan ylittävä hehtaarin määrä ei aiheuta seuraamuksia. Säännös siis lieventää seuraamusten soveltamistarvetta tietyissä tilanteissa. Nuoren viljelijän tukea sai vuonna 2015 noin 4600 tilaa.

Pinta-alatuissa otetaan käyttöön portaaton ja nykyistä lievempi seuraamusikäntä osaan tukijärjestelmiä. Suomessa käytössä olevista EU:n kokonaan rahoittamista tukijärjestelmistä muutos koskee perustukea ja nuoren viljelijän tukea sekä EU:n osittain rahoittamista tukijärjestelmistä luonnonhaittakorvausta. Seuraamus lievenee eli aiemman kaksinkertaisen seuraamuksen

sijaan seuraamus on 1,5-kertainen määritettyyn pinta-alaan nähden. Lisäksi edellä mainituissa tukijärjestelmissä otetaan käyttöön ns. keltainen kortti ja edellä mainitusta puolelta alennetut seuraamukset vähintään 3 % ja enintään 10 % pinta-alavirheissä. Jos viljelijä yli-ilmoittaa pinta-alaa uudelleen seuraamusrajan (3 %/2 hehtaaria) ylittävästi ko. tukijärjestelmässä seuraavana vuonna, ko. vuoden seuraamuksen lisäksi menetetään aiempi lievämpi seuraamus. Seuraamus lievenee eli aiemman kaksinkertaisen seuraamuksen sijaan seuraamus on ensimmäisestä yli-ilmoituksesta 0,75-kertainen määritettyyn pinta-alaan nähden (virhetason ollessa 3 -10 %). Vuonna 2015 maataloustukia haki yhdennettyn järjestelmään kuuluvalla tukihakemuksella noin 52 000 hakijaa. Pinta-alavalvontaa on kohdistettava vähintään 5 %:iin eli vähintään 2600 hakijaan. Keskimäärin 11 prosenttia valvotuista tiloista eli noin 300 tilaa on saanut vuosittain paikan päällä tehdyn valvonnan seurauksena tilatuessa (nykyisin perustuki) ja osarahoitteisessa luonnonhaittakorvauksessa hallinnollisen seuraamuksen pinta-alan yli-ilmoittamisesta eli tähän määrään tuenhakijoita uusi portaaton seuraamusjärjestelmä kohdistui. Näistä tiloista noin 200 tilaa on saanut vuosittain paikan päällä tehdyn valvonnan seurauksena tilatuessa ja osarahoitteisessa luonnonhaittakorvauksessa 3 - 10 %:n hallinnollisen seuraamuksen eli tähän määrään tuenhakijoita keltaisen kortin lieventävä seuraamusvaikutus kohdistui.

Eläinten pitopaikan virheissä voidaan palata vuonna 2014 noudatettuun lievempään käytäntöön. Vaikka eläin on tilan toisessa pitopaikassa kuin siinä, jossa sen on rekisteröity olevan, välittömästi pitopaikassa tunnistettavissa oleva eläin voidaan hyväksyä eikä seuraamuksia tarvitse määrätä. Vuoden 2015 valvonnoissa eläinten pitopaikkaan liittyviä virheellisyyksiä todettiin noin 1,5 %:lla valvotuista nautatiloista, joille oli haettu EU:n nautapalkkiota ja noin 2,1 %:lla valvotuista nautatiloista, joille oli haettu eläinten hyvinvointikorvausta.

Jäsenvaltioilla on mahdollisuus määrittää nopeakiertoisille eläinlajeille (lihasika, siipikarja) muu yksikköarvo kuin yksi eläin seuraamuskannan kaavassa, jossa yli kolmen eläimen virhe kiristää seuraamustasoa. Lihaskojoja ja siipikarjaa koskee Suomessa eläinten hyvinvointikorvaus. Seuraamusrajat kohtuullistuvat merkittävästi esim. aiemman kolmen broilerin sijaan voitaisiin käyttää 430 broileria ja kolmen karjun sijaan kymmentä karjua seuraamuskannassa kolme eläintä vastaavana rajana. Vuonna 2015 eläinten hyvinvointikorvauksen ehtoihin sitoutui 781 sikatilaa ja 346 siipikarjatilaa.

Jäsenvaltioissa, joissa on käytössä tuotantosidonnaisen tuen malli, jossa tukimäärä perustuu niiden päivien lukumäärään, jotka eläin on tukikelpoisuusehtojen täytyttyä tilalla, myös seuraamusten laskenta voidaan tehdä päiväkohtaisesti. Seuraamuskannan laskenta lievenee monissa tapauksissa, koska laskennassa voidaan ottaa huomioon eläimen todellinen tilallaolopäivien määrä koko kalenterivuoden päivien (365) sijaan. Lisäksi tuottajalla on mahdollisuus vaikuttaa seuraamuksen määrään esim. teuraspoistojen valintatilanteessa poistamalla eläin, joka kerryttää seuraamuspäiviä. Tuotantosidonnaiset eläinpalkkiot koskettavat Suomessa noin 7300 nautatilaa ja noin 900 lammas- ja vuohitilaa, joihin kaikkiin kohdistuu vähintään tukiehtojen hallinnollinen valvonta. Vaikuttamista EU-lainsäädäntöön jatketaan edelleen, koska muutos ei mahdollista palaamista vanhaan käytäntöön, jossa vain rekisterimerkinnän viivepäivät vähennettiin, mutta eläin oli muuten tukikelpoinen.

Oma-aloitteisen korjauksen (eläinrekisterin kautta tapahtuva) piiri laajenee koskemaan myös uuhia ja kuttuja. Suomessa merkittävä osa uuhien ja kuttujen EU-palkkioista on eläinrekisterin tietoihin perustuvia. Näin ollen korjausmahdollisuus on lievennys aiempaan käytäntöön. Tuotantosidonnaiset eläinpalkkiot koskettavat Suomessa 900 lammas- ja vuohitilaa,

KOMISSIION TYÖASIAKIRJOJEN¹ muutokset

Mahdollisuus kompensoida valvonnassa todettua, hakemuksessa ilmoittamatonta, ekologista alaa hakijan ilmoittamaan ekologisen alan prosenttiin asti.

Ekologisten alojen pysyvyyteen (vakaa/ei-vakaa; kolme vuotta samassa paikassa/ei samassa paikassa) liittyvät yksinkertaistukset peltolohkorekisterin ekologisen alan karttatason vaatimuksissa helpottavat viranomaistoimien vaatimuksia asiassa.

SÄÄDÖSTEN SUJUVOITTAMISEEN TÄHTÄÄVÄT ALEMPIASTEISET KANSALLISET SÄÄDÖKSET JA SELVITYKSET

Valtioneuvoston asetus täydentävien ehtojen hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (117/2016)

Viimeinen kylvöpäivä on 30.6., mutta sen osalta on tehty täydentäviin ehtoihin ja tukipuolelle lievennys. Jos poikkeukselliset sääolosuhteet estävät kylvämisen viimeistään mainittuna määripäivänä, kylvö on tehtävä heti olosuhteiden salliessa. Täydentävät ehdot koskevat kaikkia EU:n osittain tai kokonaan rahoittamia tukia hakevia. Vuonna 2015 maataloustukia haki yhdenntettyyn järjestelmään kuuluvalla tukihakemuksella noin 52 000 hakijaa.

Valtioneuvoston asetus ympäristökorvauksen, luonnonhaittakorvauksen, luonnonmukaisen tuotannon korvauksen ja ei-tuotannollisia investointeja koskevan korvauksen hakemisesta vuonna 2016 (152/2016)

Viljelijä voi vuonna 2016 hakemuksella lisätä korvauskelpoisen peruslohkon pinta-alaan esimerkiksi täytettyjä valtaojia, aiemmin lohkolle olleita lohkon pinta-alasta vähennettyjä ladonpaikkoja, kivikasoja tai metsäsaarekkeita, jotka on sittemmin muutettu viljeltäväksi pelloksi ja jotka sijaitsevat korvauskelpoisen peruslohkon vieressä tai sisällä. Tätä kautta peltolohkon korvauskelpoista pinta-alaa voidaan kasvattaa enintään 0,1 hehtaaria (10 aaria). Muutos joustavoittaa viljelijän kannalta lohkojen hallinnointia.

Lisäsmahdollisuuden piiriin kuuluvat kaikki noin 45 600 ympäristökorvauksen saajaa. Yhdellä korvauksen saajalla voi olla useampi peruslohko, jota lisäsmahdollisuus koskee.

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ympäristökorvauksesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta (185/2016)

Alkuperäisrotueläinten kasvattamiseen liittyvässä korvauksessa vuohien poikimistiheysvaatimusta on lievennetty siten, että niiden on tuotettava jälkeläisiä vähintään kaksi kertaa, entisen kolmen kerran sijaan, viiden vuoden sopimuskauden aikana. Alkuperäisrotueläinten kasvattamiseen liittyviä sopimuksia on tehty vuonna 2015 yhteensä 700 sopimusta (sisältää myös muita alkuperäisrotuja kuin vuohia koskevia).

¹ The Guidance document on the establishment of the EFA-layer (DSCG/2014/31 FINAL REV 1)

The Guidance document on on-the-spot checks (DSCG/2014/32 - FINAL REV 1)

The Guidance document on the Land Parcel Identification system (LPIS) (DSCG/2014/33 FINAL REV 2)

The Guidance document on aid applications and payments claims (DSCG/2014/39 - FINAL REV 1)

Täydentävien ehtojen sekä tukiehtojen ja peruslainsäädännön vaatimat asioiden kirjaamiset

Täydentävien ehtojen ja muiden tuotanto- ja tukiehtojen tuottajalta edellyttämät kirjaamiset ja muistiinpanot kootaan ministeriön johdolla yhteen yhdessä Mavin, Eviran ja Tukesin kanssa. Kooste valmistuu kesällä 2016. Tämän jälkeen voisivat esimerkiksi neuvontajärjestöt koostaa erilaisille tuotantomuodoille omia kohdennettuja listoja kirjaamisvaatimuksista, joita tuottajalta edellytetään. Tuotantosuuntaista tai tilakohtaista räätälöityä palvelua voitaisiin näin kehittää prosessina hallinnon ja muiden viljelijää tukevien tahojen kanssa.

Täydentävät ehdot koskevat kaikkia EU:n kokonaan ja osittain rahoittamia tukia hakevia. Vuonna 2015 maataloustukia haki yhdenmukaiseen järjestelmään kuuluvalla tukihakemuksella noin 52 000 hakijaa.

Eläinyksikkömäärien erilaisuus tukijärjestelmissä ja lomituspalvelussa

Eläimiä katsotaan monesta näkökulmasta maataloudessa. Tukijärjestelmissä on yhdenmukaistettu hevosia lukuun ottamatta eläimen ikään perustuvat eläinyksiköt. Investointituissa sekä eläinsuojelulainsäädännössä eläimiä katsotaan niiden painoon perustuen. Lomituksessa eläimiä katsotaan työmäärään perustuen. Lisäksi ympäristöluvissa eläimiä katsotaan niiden ympäristövaikutusten perusteella. Siksi aivan kaikkea ei voi yhdenmukaistaa. Karitsan eläinyksikkökerroin on selvittettävänä LUKE:ssa. Sieltä saadaan vuoden 2016 aikana laskelma. Muutos olisi maaseutuohjelman muutosasia. Jos muutos osoittautuu tarpeelliseksi, muutosta voitaisiin soveltaa aikaisintaan vuonna 2017 eläinten hyvinvointikorvauksessa.

Lammas- ja vuohitilojen eläinten hyvinvointikorvaussopimuksia on tehty vuonna 2015 yhteensä 332 sopimusta.

MMM/LUONNONVARAOSASTO**Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (2015)**

Vähentää luottolaitosten hallinnollista taakkaa.

Laki kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta

Suomen metsäkeskus: vähentää kymmeniä tuhansia rahoituspäätöksiä; ehtojen ja sääntelyn uudistaminen vähentää metsäalan toimijoiden hallinnollista taakkaa.

Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (2016)

Tietojen luovutuspyyntöjen ja luovutuspäätösten poisto vähentää metsäalan toimijoiden ja Suomen metsäkeskuksen hallinnollista taakkaa.

Laki Euroopan unionin kalastuspolitiikasta, uudistus

Kalatalousyritysten ja kalataloushallinnon näkökulmasta muutos on suuri ja periaatteellinen.

Laki riistahallintolain muuttamisesta

MMM:n taloushallinnosta vähenee 295 erillistä maksatuspäätöstä.

Laki metsästyslain muuttamisesta

Riistanhoitoyhdistykset, metsästäjät, poliisi: yksi lupaprosessi poistuu; Suomen riistakeskus, poikkeusluvan hakijat (esim. viljelijät): yksi määrältään suurimmista lupatyypeistä poistuu.

Laki peruskuivatustoiminnan tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Tukea hakee vuosittain noin 50 ojitusyhteisöä, joihin kuuluu yhteensä joitakin satoja maanomistajia.

Valtioneuvoston asetus metsästysasetuksen muuttamisesta

Suomen riistakeskus, metsästäjät: vähentää tarvetta poikkeuslupien hakemiseen ja käsittelyyn; vähentää poliisin, syyttäjien ja käräjäoikeuksien työtä.

MMM/HALLINTO- JA SUUNNITTELUOSASTO

Laki erillisten vesijätöjen lakkauttamisesta kiinteistöinä

Erilliset vesijätöt omana kiinteistörajana poistuvat kiinteistörekisteristä, joka jatkossa nopeuttaa kiinteistötoimitusten suorittamista ja samalla eheyttää kiinteistörekisteriä. Helpottaa noin 5 000 kansalaisen arkea luomalla paremmat edellytykset heidän omistamien kiinteistöjen käyttämiseen omistusoikeuden selkiytymisen kautta.

Laki kiinteistömuodostamislain muuttamisesta

Poistetaan maanmittaustoimitusten toimitusinsinöörien tutkintoon perustuva keinotekoinen toimivaltajako. Viranomaistoiminnassa poisto tehostaa Maanmittauslaitoksen ja kiinteistörekisteriä pitävien kuntien kiinteistömuodostamisviranomaisten henkilöresurssien käyttöä.

Laki rajakuntien tilusjärjestelylain kumoamisesta

Laki kumotaan tarpeettomana, koska valtakunnan itärajalta olleiden rajakuntien tilusjärjestelytarpeet on toteutettu. Lain kumoamisella ei ole vaikutuksia kansalaisiin, yrityksiin tai viranomaisiin.

Laki eräistä vesitilusjärjestelyistä annetun lain kumoamisesta

Laki kumotaan tarpeettomana, koska lakiin perustuvat tilusjärjestelyt on suoritettu. Lain kumoamisella ei ole vaikutuksia kansalaisiin, yrityksiin tai viranomaisiin.

Laki kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta annetun lain muuttaminen

Lailla avataan vapaaseen käyttöön aikaisemmin luvanvarainen kiinteistötunnus- ja kiinteistön rajatieto. Muutoksella vähennetään Maanmittauslaitoksen ja kiinteistörekisteriä pitävien kuntien tietopalvelun hallinnollisia kuluja. Lupakäytännöstä luopuminen mahdollistaa yrityksille joustavamman palvelukehityksen ja laajentaa avoimien maastotietojen käyttömahdollisuuksia yrityksissä.